

HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUKSEN

verkkojulkaisu

2006

36

Timo Äikäs

VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE ALUEITTAIN

Helsingin kaupungin kuvapankki/Mika Lappalainen

Verkkojulkaisu

ISSN 1458-5707

ISBN 952-473-790-6

Painettuna

ISSN 1455-7231

LISÄTIETOJA

Timo Äikäs, puh. 169 3184
etunimi.sukunimi@hel.fi

VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE ALUEITTAIN

KOULUTUSTASON MUUTOS

Helsingin, pääkaupunkiseudun ja Helsingin seudun kuntien asukkaiden koulutustaso on korkea. Lähes kaikkien seudun kuntien koulutustaso ylittää koko maan keskimääräisen tason. Vaikka Helsingissä koulutustaso on yleisesti ottaen korkea, on väestöstä myös melko suuri osa pelkääntään yleissivistävän koulutuksen varassa. Tilanne on ollut tällainen jo vuosia. Pitemmän ajan muutostrendinä Helsingissä on ollut naisten koulutustason pitkään jatkunut voimakas nousu. Alueelliset koulutustasoerot ovat Helsingissä suuria.

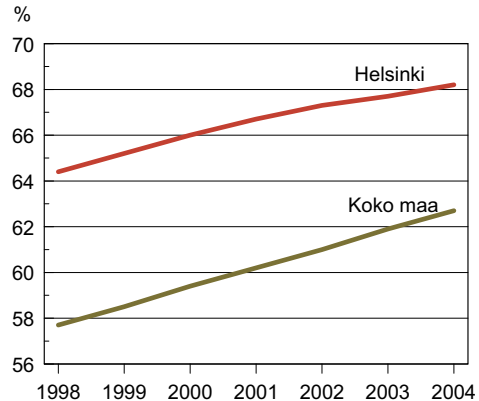
Suomessa 1960-luvulla alkanut vahva panostus nuorten oppilaitosmuotoiseen koulutukseen näkyy väestön koulutustason erittäin nopeana kohoamisena 1970-luvulta lähtien.

Helsingin väestön koulutustaso kokonaisuudessaan on noussut merkittävästi. Kun vuonna 1970 Helsingissä 15 vuotta täyttäneistä vajaa 37 prosenttia oli tutkinnon suorittaneita, oli vastaava osuus vuoden 2004 lopussa yli 68 prosenttia. Vastaavasti niiden osuus, jotka olivat vailla peruskoulun jälkeistä tutkintoa, oli vähentynyt 63 prosentista 31,8 prosenttiin samana ajanjaksona. Muualla Suomessa perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on noussut Helsinkiä nopeammin. Pitkällä aikavälillä 1970-2004 ero tutkinnon suorittaneiden osuudessa Helsingin ja koko maan välillä on kaventunut yli viidellä prosenttiyksiköllä. Toisaalta koulutustasomittaimen mukaan Helsingin koulutustaso oli jo vuonna 1998 korkeampi kuin koko maan koulutustaso nykyään (v. 2004).

Tilastokeskuksen uudistettua koulutusluokitusta on käytetty vuoden 1998 tilastoista lähtien. (Koulutusluokitus ks. Liite 1).

Koska Suomessa nuoret ovat selvästi paremmin koulutettuja kuin vanhemmat ikäluokat, kokonaiskoulutustaso on noussut jatkuvasti.

Kuvio 1. Tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä Helsingissä ja koko maassa 1998–2004

Vuoden 2004 lopussa perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneita oli Helsingissä kaikkiaan 325 812 eli 68,2 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä oli tutkinnon suorittaneita. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,5 prosenttiyksikköä. Koko maassa perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittaneiden osuus oli 62,7 prosenttia vuoden 2004 lopussa. Tutkinnon suorittaneita oli maassa yhteensä yli 2,7 miljoonaa.

Korkean asteen tutkintoja suorittaneita oli Helsingissä vuonna 2004 yli kolmannes väestöstä, kun koko maassa vastaava osuus oli neljännes. Helsingissä korkean asteen tutkintoja suorittaneiden lukumäärä oli 163 507.

Helsingissä niiden henkilöiden määrä, jotka eivät ole suorittaneet perusasteen eli peruskoulu-, kansakoulu-, kansalaiskoulu- tai keskikoulututkinnon jälkeen mitään muuta tutkintoa, oli 152 006 eli 31,8 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä. Koko maassa vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa oli 37,3 prosenttia väestöstä.

Koulutustasoa ovat nostaneet mm. ammattikorkeakouluista valmistuneet. Tutkinnot luokitellaan samantasoisiksi kuin alemmat korkeakoulututkinnot yliopistoissa. Ensimmäiset ammattikorkeakoulututkinnot suoritettiin vuonna 1994. Helsingin seudulla on yhdeksän ammattikorkeakoulua.

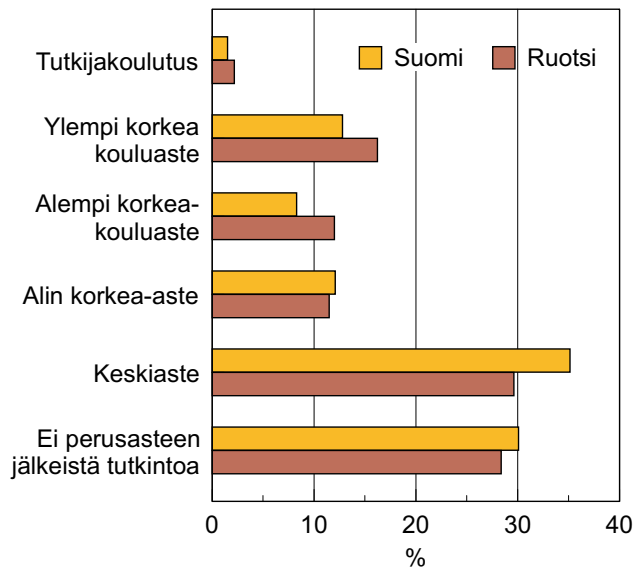
Helsingin ruotsinkielisestä väestöstä on 71,6 prosenttia tutkinnon suorittaneita eli jonkin verran suurempi osuus kuin suomenkielisestä väestöstä (69,9 %). Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden kohdalla erot tulevat esiin selvemmin: ruotsinkielinen väestö 42 prosenttia, suomenkielinen väestö 34,8 prosenttia.

KOULUTUSTASO HELSINGIN SEUDULLA JA KOKO MAASSA

Väestön hyvää koulutustasoa voidaan pitää eräänä keskeisenä Helsingin ja Helsingin seudun pitkän aikavälin kilpailuetuna. Keskimäärin seudun kuntien koulutustaso on korkea. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita Helsingin seudulla on suhteellisesti selvästi enemmän kuin koko maassa.

Koulutustasossa on melko suuria eroja kunnittain Helsingin seudulla, kuten kuviosta 3 ilmenee. Kuviossa on käytetty koulutustason osoittimena väestön koulutustasomittainta (VKTM). Koulutustasomittain on laskettu 20 vuotta täyttäneen väestön suorittamien tutkintojen koulutusasteista. Mitä suurempi mittainluku on, sitä korkeampi on koulutustaso. (VKTM tarkemmin ks. Liite 2).

Kuvio 2. Suomen - ja ruotsinkielisen väestön koulutusaste Helsingissä 31.12.2004

Lähes kaikkien seudun kuntien koulutustaso ylittää koko maan keskimääräisen tason. Ainoastaan kolmen kunnan VKTM-indikaattori jäi koko maan tason alapuolelle. Hyvinkää on koko maan keskiarvon tuntumassa, mutta Mäntsälän ja Pornaisten koulutustason indikaattori jää selvästi muita seudun kuntia alhaisemmaksi.

Taulukko 1. Väestön koulutusrakenne Helsingissä ja koko maassa 1998–2004

Alueet	Vuodet	15-vuotta täyttäneet N	Tutkinnon suorittaneet yhteensä	Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet	Keskiaste	Enintään perusaste	Koulutustasomittain
			%	%	%	%	
Helsinki	1998	462 329	64,4	31,8	32,5	35,6	339
	1999	467 124	65,2	32,4	32,8	34,8	345
	2000	471 692	66,0	32,8	33,2	34,0	351
	2001	476 082	66,7	33,3	33,4	33,3	357
	2002	476 570	67,3	33,6	33,7	32,7	361
	2003	477 008	67,7	33,9	33,8	32,3	366
	2004	477 818	68,2	34,2	34,0	31,8	371
Koko maa	1998	4 208 501	57,7	22,5	35,2	42,3	268
	1999	4 228 301	58,5	22,9	35,6	41,5	273
	2000	4 244 782	59,4	23,3	36,1	40,6	278
	2001	4 263 314	60,2	23,7	36,5	39,8	283
	2002	4 279 286	61,0	24,2	36,8	39,0	289
	2003	4 299 635	61,9	24,6	37,2	38,1	294
	2004	4 322 051	62,7	25,0	37,7	37,3	300

Helsingin seudulla työelämän muutos näkyy työvoimalta edellytetyn koulutustason muutoksena. Korkean koulutuksen vaativissa asiantuntijatehtävissä toimivan työvoiman osuus kasvaa edelleen ja koulutustaso nousee muissakin ammattiryhmissä. Silti ammatillisen koulutuksen tarve on suuri, koska työvoima on käytännön työntekijäammateissa ikääntynyttä, ammattiryhmät suuria ja poistumat huomattavasti suuremmat kuin korkea-asteen koulutusta edustavissa ammattiryhmissä.

Helsingin seudun koulutetuimmat kunnat ovat samalla koko Suomen parhaiten koulutettujen kuntien joukossa. Selvästi korkein koulutustaso Suomessa on Kauniaisissa.

Helsingin seudun kuntien järjestys koulutustasossa on pysynyt melko samanlaisena useana vuonna, mutta vuonna 2004 Tuusula ja Nurmijärvi ohittivat koulutustasossa Keravan.

Suomen korkeimmin koulutettujen kuntien tilastossa erottuu kaksi keskittymää: Helsingin seudun korkeasti koulutetut kunnat (Kauniainen, Espoo, Helsinki ja Kirkkonummi) sekä Oulu ja sen lähikunnat (Oulu, Oulunsalo ja Kempele). Kymmenen kärjessä tilastoon yltävät näiden lisäksi muualta Suomesta Pirkkala, Jyväskylä ja Kaarina. Edelliseen vuoteen verrattuna Pirkkala ja Kirkkonummi paransivat tilastossa asemiaan.

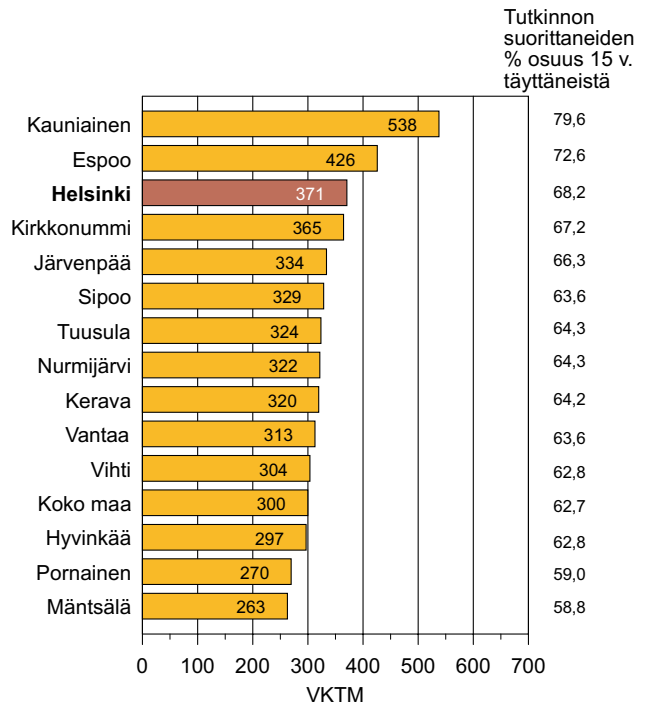
Tarkasteltaessa pelkästään korkean asteen tutkinnon suorittaneiden osuutta ns. suurissa kaupungeissa nähdään että osuus on korkein Espoossa, jossa 41,5 prosenttia väestöstä on suorittanut korkean asteen tutkinnon. Seuraavina ovat Helsinki 34,2 prosenttia, Oulu 32,3 prosenttia, Tampere 29,4 prosenttia, Vantaa 27,6 prosenttia ja Turku 27,5 prosenttia. Koko maassa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli 25 prosenttia.

AMMATILLISEN TUTKINNON JA KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANUT VÄESTÖ

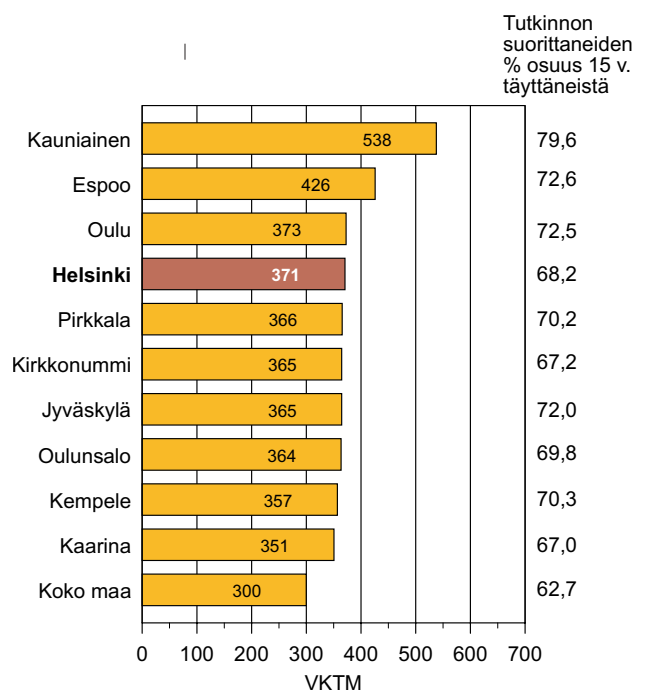
Pelkän lukiokoulutuksen suorittaneita Helsingissä on huomattavan paljon, lähes 15 prosenttia. Koko maassa vastaava osuus oli vain 7,7 prosenttia. Ainoastaan lukiokoulutuksen suorittaneisiin lukeutui myös henkilöitä, joiden jatko-opiskelu oli vielä kesken.

Taulukossa 2 on käytetty koulutusasteen luokituksena opetushallinnon uutta luokitusta. Luokitus on Tilastokeskuksen vastaavaa luokitusta yksityiskohtaisempi.

Kuvio 3. 20 vuotta täyttäneen väestön koulutustaso (VKTM) Helsingin seudun kunnissa 31.12.2004

Kuvio 4. Koulutustasoltaan korkeimmat kunnat Suomessa 31.12.2004

Ammatillisiin tutkintoihin sisältyvät sekä ammatillisissa oppilaitoksissa (= ammatillisissa kouluissa ja opistoissa) suoritettut tutkinnot että näyttötutkinnot. Yhteenlaskettuina ammatillisen tutkinnon suorittaneita Helsingissä oli 30,7 prosenttia väestöstä. Pääkaupunkiseudun kunnista eniten

ammattillisen koulutuksen suorittaneita oli Vantaalla, lähes 40 prosenttia. Espoosakin ammatillisen koulutuksen suorittaneita (31,5 %) oli enemmän kuin Helsingissä. Tämä selittyy Espoon opistoasteen tutkinnon suorittaneiden suhteellisen suurella osuudella. Opistoasteen tutkinnon suorittaneita oli kaikkiaan vertailualueilla melko paljon. Opistoaste on kuitenkin poistuva koulutusaste, joten pidemmällä tähtäimellä ko. koulutusasteen osuus vähenee väestön koulutusrakenteissa.

Korkeakoulututkintoihin katsotaan taulukossa 2. olevista tutkinnoista kaikki tutkinnot ammatillisesta korkea-asteesta aina tohtorintutkintoon saakka. Ensimmäinen näistä eli ammatillinen korkea-aste on poistuva tutkinto. Tämän tutkinnon suorittaneiden osuus oli muutenkin melko pieni eri alueilla. Helsingissä kaikkia korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 22,7 prosenttia, Espoossa selvästi enemmän eli 27,4 prosenttia. Vantaalla osuus oli 14,6 prosenttia ja koko maassa 13,2 prosenttia. Korkeakoulututkinnoissa

Kauniainen oli 40,3 prosentin osuudellaan selvä ykkönen koko maassa.

Yksittäisistä tutkinnoista voidaan todeta, että ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden määrä kasvaa joka vuosi. Koulutusmuoto on suhteellisen uusi, joten prosentiosuudet eivät ole vielä ehtineet kovin suuriksi. Osuudet ovat lähes samansuuruisia Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla, 3,5 prosentin luokkaa. Lukumääräisesti koko maassa ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita oli lähes 117 000 ja Helsingissä 16 500. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on puolestaan niin uusi tutkinto, että tutkinnon suorittajia oli koko maassakin vain 67.

Alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen osuuksissa pääkaupunkiseudun kuntien järjestys on Kauniainen, Espoo, Helsinki ja Vantaa. Sama järjestys koskee myös tie-teollisia jatkotutkintoja eli lisensiaatti- ja tohtorintutkintoja.

Taulukko 2. Väestö koulutusasteen (opetushallinnon luokitus) mukaan pääkaupunkiseudun kunnissa, Helsingin seudulla (14 kuntaa) ja koko maassa 2004

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Kauniainen	Helsingin seutu	Koko maa
Väestö (15 v täyttäneet)	477 818	180 636	149 057	6 683	1 035 061	4 322 051
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	152 006	49 545	54 205	1 365	336 541	1 612 503
Lukiokoulutus	71 224	24 589	13 650	970	125 625	331 056
Ammatillinen toinen aste	91 081	31 580	40 006	724	225 920	1 296 631
Opistoaste	55 252	25 360	19 384	925	131 958	507 620
Ammatillinen korkea-aste	6 829	4 627	3 015	154	19 669	66 789
Ammattikorkeakoulututkinto	16 498	6 545	5 263	111	34 681	116 782
Alempi korkeakoulututkinto	16 739	6 546	3 184	535	32 023	93 155
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	6	-	24	67
Ylempi korkeakoulututkinto	59 915	28 008	9 365	1 638	113 862	263 574
Lääkäreiden erikoistumiskoulutus	832	415	111	36	1 606	5 733
Lisensiaattitutkinto	2 214	1 140	320	70	4 203	9 221
Tohtorintutkinto	5 222	2 279	550	155	8 949	18 920
Tutkinnon suorittaneet yhteensä	325 812	131 091	94 852	5 318	698 520	2 709 548
	Osuus %					
Ei perusasteen jälk. tutkintoa	31,8	27,4	36,4	20,4	32,5	37,3
Lukiokoulutus	14,9	13,6	9,2	14,5	12,1	7,7
Ammatillinen toinen aste	19,1	17,5	26,8	10,8	21,8	30
Opistoaste	11,6	14,0	13	13,8	12,7	11,7
Ammatillinen korkea-aste	1,4	2,6	2,0	2,3	1,9	1,5
Ammattikorkeakoulututkinto	3,5	3,6	3,5	1,7	3,4	2,7
Alempi korkeakoulututkinto	3,5	3,6	2,1	8	3,1	2,2
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	-	-	-	-	-	-
Ylempi korkeakoulututkinto	12,5	15,5	6,3	24,5	11	6,1
Lääkäreiden erikoiskoulutus	0,2	0,2	0,1	0,5	0,2	0,1
Lisensiaattitutkinto	0,5	0,6	0,2	1,0	0,4	0,2
Tohtorintutkinto	1,1	1,3	0,4	2,3	0,9	0,4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
Tutkinnon suorittaneiden osuus	68,2	72,6	63,6	79,6	67,5	62,7

KOULUTUSTASO IKÄRYHMITTÄIN HELSINGISSÄ

Nuoret ovat saaneet huomattavasti enemmän koulutusta kuin vanhempiin ikäluokkiin kuuluvat. Helsingissä eniten koulutettuja ovat nuoret aikuiset. Vähiten koulutettuja ovat eläkeikäiset.

15-24-vuotiaista monilla on koulutus vielä kesken. Tämän ikäryhmän keskiasteen tutkinnon (yo-tutkinto tai ammatillinen tutkinto) suorittaneista suurin osa jatkaa opintojaan.

25-34-vuotiaiden ”väestövuosikerran” tarkastelu antaa käsityksen seuraavien vuosikymmenten parhaassa työiässä olevien määrästä ja koulutusrakenteesta. Vanhempien ikäluokkien koulutus rakenne ei enää paljon muutu, mutta nuorempien ikäluokkien koulutustaso nousee edelleen (vrt. Havén 2006). 25-34-vuotiaiden ikäryhmän keskiasteen tutkinnon suorittaneista yli puolet oli ylioppilastutkinnon suorittaneita ja heistä suuri osa jatkaa opintojaan.

Helsingissä 25-34- vuotiaiden ryhmästä 41 prosenttia oli suorittanut keskiasteen ja 42,8 prosenttia korkean asteen tutkinnon eli yhteensä 83,8 prosenttia ikäryhmästä oli tutkinnon suorittaneita. Tämä on hieman pienempi osuus kuin koko maassa (85,3 %). Tämän ikäryhmän helsinkiläiset, joilla on tutkinto, ovat kuitenkin suorittaneet muuta maata useammin korkeampia tutkintoja.

Helsingissä 25-34-vuotiailla on suhteellisesti eniten korkeakouluasteen tutkintoja, 34,2 prosenttia. Korkeakouluasteen tutkintoja ovat ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa suoritettavat tutkinnot. 35-44-vuotiailla vastaavia tutkintoja on 27, 6 prosenttia ja 45-54-vuotiailla 26,5 prosenttia.

25-34-vuotiailla helsinkiläisillä oli selvästi enemmän korkeakouluasteen tutkintoja (34,2 %) kuin vastaavan ikäisillä koko maassa (26,3 %). Toisaalta tämän ikäisistä helsinkiläisistä myös suurempi osuus on vain peruskoulun varassa (16,3 %) verrattuna koko maahan (14,8 %). Helsingissä tässä ikäryhmässä sukupuolten välillä on selvä ero. Niiden miesten osuus, joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta, on jo useana vuonna pysynyt 20 prosentin paikkeilla.

Saman ikäryhmän naisilla vain perustutkinnon varassa olevien osuus on selvästi pienempi ja se on vuosien varrella alentunut 12,7 prosenttiin. (Miesten ja naisten koulutus-taseroista ks. jäljempänä).

HELSINGIN ALUEITTAINEN KOULUTUSRAKENNE

Helsingissä korkea-asteen tutkinnon suorittaneen väestön osuus vaihtelee peruspiireittäin 12 prosentista 50,7 prosenttiin. Korkea-asteen suorittaneiden osuus seurailee melko johdonmukaisesti lukion aloittavien osuutta. Korkea-koulutus keskittyi aikaisemmin kaupungin länsiosiin, mutta viimeisen 25 vuoden aikana yleinen koulutustaso on noussut kaikkialla Helsingin alueella. Alueiden väliset erot ovat kuitenkin melko suuret.

Vuoden 2004 lopussa tutkinnon suorittaneiden osuus oli korkein, 80 prosenttia, eteläisessä suurpiirissä. Läntisessä suurpiirissä osuus oli 71,2 prosenttia, muissa suurpiireissä osuus jäi 59-70 prosentin välille. Eteläisessä suurpiirissä oli myös kaupungin suurin korkean asteen koulutuksen saaneiden osuus (47 %). Keskisessä suurpiirissä on suhteellisesti eniten keskiasteen suorittaneita (39,6 %).

Taulukko 3. Koulutustaso ikäryhmittäin Helsingissä 31.12.2004

Ikä	Lukumäärä	Prosenttia Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	Keski- aste	Alin korkea- aste	Alempi korkeakoul. aste	Ylempi korkeakoul. aste	Tutkija- koul.aste
15-24	71 300	46,8	50,5	0,1	2,2	0,4	-
25-34	96 324	16,3	41,0	8,6	15,3	18,1	0,8
35-44	86 687	19,3	34,3	18,8	6,9	18,5	2,2
45-54	76 297	24,5	32,5	16,6	8,5	15,4	2,6
55-64	70 211	34,8	26,1	14,5	9,3	12,9	2,5
65 +	76 999	56,0	18,2	10,1	6,2	8,1	1,4
Ikä yhteensä	477 818	31,8	34,0	11,6	8,4	12,7	1,6

Taulukko 4 . 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen mukaan piireittäin¹ 31.12.2004

Suur- ja peruspiiri	15 vuotta täyttänyt väestö yhteensä	Enint. perusaste	Tutkintoja yhteensä	Keskiaste	Korkeaaste	Enint. perusaste	Tutkintoja yhteensä	Keskiaste	Korkeaaste	VKTM ¹
Koko kaupunki	477 818	152 006	325 812	162 305	163507	31,8	68,2	34,0	34,2	371
1.Eteläinen	86 549	17 328	69 221	28 579	40642	20,0	80,0	33,0	47,0	478
101 Vironniemi	10 054	1 945	8 109	3 237	4872	19,3	80,7	32,2	48,5	498
102 Ullanlinna	20 296	3 970	16 326	6 891	9435	19,6	80,4	34,0	46,5	480
103 Kampinmalmi	25 979	5 265	20 714	9 053	11661	20,3	79,7	34,8	44,9	468
104 Taka-Töölö	13 449	2 681	10 768	4 597	6171	19,9	80,1	34,2	45,9	468
105 Lauttasaari	16 771	3 467	13 304	4 801	8503	20,7	79,3	28,6	50,7	489
2. Läntinen	85 080	24 507	60 573	28 975	31598	28,8	71,2	34,1	37,1	392
201 Reijola	12 976	3 022	9 954	4 622	5332	23,3	76,7	35,6	41,1	432
202 Munkkiniemi	14 698	3 165	11 533	4 242	7291	21,5	78,5	28,9	49,6	483
203 Haaga	22 995	6 717	16 278	7 690	8588	29,2	70,8	33,4	37,3	388
204 Pitäjänmäki	12 596	3 975	8 621	4 369	4252	31,6	68,4	34,7	33,8	358
205 Kaarela	21 815	7 628	14 187	8 052	6135	35,0	65,0	36,9	28,1	329
3. Keskinen	67 712	20 227	47 485	26 787	20698	29,9	70,1	39,6	30,6	351
301 Kallio	23 941	6 008	17 933	9 959	7974	25,1	74,9	41,6	33,3	375
302 Alppiharju	11 160	3 162	7 998	4 683	3315	28,3	71,7	42,0	29,7	345
303 Vallila	10 079	3 261	6 818	4 117	2701	32,4	67,6	40,8	26,8	322
304 Pasila	7 068	2 502	4 566	2 632	1934	35,4	64,6	37,2	27,4	323
305 Vanhakaupunki	15 464	5 294	10 170	5 396	4774	34,2	65,8	34,9	30,9	352
4. Pohjoinen	34 657	11 463	23 194	9 822	13372	33,1	66,9	28,3	38,6	395
401 Maunula	7 688	3 421	4 267	2 290	1977	44,5	55,5	29,8	25,7	292
402 Länsi-Pakila	5 416	1 485	3 931	1 279	2652	27,4	72,6	23,6	49,0	474
403 Tuomarinkylä	6 685	1 801	4 884	1 747	3137	26,9	73,1	26,1	46,9	471
404 Oulunkylä	12 016	3 891	8 125	3 779	4346	32,4	67,6	31,4	36,2	378
405 Itä-Pakila	2 852	865	1 987	727	1260	30,3	69,7	25,5	44,2	433
5. Koillinen	71 545	26 917	44 628	24 901	19727	37,6	62,4	34,8	27,6	315
501 Latokartano	13 594	4 946	8 648	5 045	3603	36,4	63,6	37,1	26,5	314
502 Pukinmäki	7 254	2 696	4 558	2 549	2009	37,2	62,8	35,1	27,7	311
503 Malmi	22 584	8 390	14 194	7 625	6569	37,2	62,8	33,8	29,1	325
504 Suutarila	9 026	3 452	5 574	3 148	2426	38,2	61,8	34,9	26,9	308
505 Puistola	14 568	4 977	9 591	5 012	4579	34,2	65,8	34,4	31,4	350
506 Jakomäki	4 519	2 456	2 063	1 522	541	54,3	45,7	33,7	12,0	190
6. Kaakkoinen	38 693	12 727	25 966	11 801	14165	32,9	67,1	30,5	36,6	381
601 Kulosaari	3 175	740	2 435	854	1581	23,3	76,7	26,9	49,8	495
602 Herttoniemi	22 100	7 775	14 325	7 117	7208	35,2	64,8	32,2	32,6	351
603 Laajasalo	13 418	4 212	9 206	3 830	5376	31,4	68,6	28,5	40,1	403
7. Itäinen	81 070	32 729	48 341	27 769	20572	40,4	59,6	34,3	25,4	295
701 Vartiokylä	17 976	6 756	11 220	5 881	5339	37,6	62,4	32,7	29,7	328
702 Myllypuro	7 802	3 603	4 199	2 393	1806	46,2	53,8	30,7	23,1	264
703 Mellunkylä	29 896	13 267	16 629	10 580	6049	44,4	55,6	35,4	20,2	257
704 Vuosaari	25 396	9 103	16 293	8 915	7378	35,8	64,2	35,1	29,1	325
Alue tuntematon	12 512	6 108	6 404	3 671	2733	48,8	51,2	29,3	21,8	264

¹Katso liite 2.

Taulukko 5. Helsingiläiset koulutusasteen ja -alan mukaan vuonna 2004

Koulutusala	Koulutus- yhteensä	Ei perus- asteen tutkintoa	Keski- aste	Alin korkea- aste	Alempi korkea- kouluaste	Ylempi korkea- kouluaste	Tutkija- koulutus- aste
Yhteensä	477 818	152 006	162 305	55 252	40 066	60 753	7 436
Yleissivistävä	223 230	152 006	71 224	-	-	-	-
Kasvatustieteellinen ja opettajankoulutus	8 324	-	167	1 625	3 506	2 806	220
Humanistinen ja taideala	24 522	-	3 665	1 820	5 921	12 007	1 109
Kaupallinen ja yhteiskunta- tieteellinen	78 279	-	12 882	27 562	13 621	22 539	1 675
Luonnontieteellinen ala	9 490	-	975	1 024	956	5 101	1 434
Tekniikan ala	64 819	-	37 187	6 970	9 145	10 446	1 071
Maa- ja metsätalousala	5 039	-	2 060	356	249	2 032	342
Terveys- ja sosiaali- ala	36 766	-	12 925	12 692	4 883	4 701	1 565
Palveluala	26 985	-	21 081	3 180	1 715	1 003	6
Muu tai tuntematon	364	-	139	23	70	118	14
	Osuus %						
Koulutusala yhteensä	100	31,8	34	11,6	8,4	12,7	1,6
Yleissivistävä	100	68,1	31,9	-	-	-	-
Kasvatustieteellinen ja opettajankoulutus	100	-	2,0	19,5	42,1	33,7	2,6
Humanistinen ja taideala	100	-	14,9	7,4	24,1	49,0	4,5
Kaupallinen ja yhteiskunta- tieteellinen	100	-	16,5	35,2	17,4	28,8	2,1
Luonnontieteellinen ala	100	-	10,3	10,8	10,1	53,8	15,1
Tekniikan ala	100	-	57,4	10,8	14,1	16,1	1,6
Maa- ja metsätalousala	100	-	40,9	7,1	4,9	40,3	6,8
Terveys- ja sosiaali- ala	100	-	35,1	34,5	13,3	12,8	4,3
Palveluala	100	-	78,1	11,8	6,4	3,7	-
Muu tai tuntematon	100	-	38,2	6,3	19,2	32,4	3,9

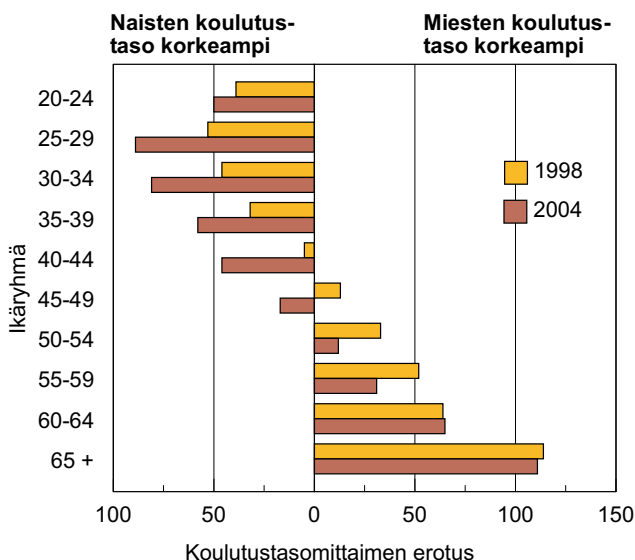
NAISTEN JA MIESTEN KOULUTUSTASO

1970-luvun alussa helsinkiläiset miehet olivat naisia koulutetumpia kaikissa ikäryhmissä. Nykyään ainoastaan vanhemmissa ikäryhmissä miesten koulutustaso on naisten koulutustasoa korkeampi.

Kuviossa 6 naisten ja miesten välisiä ikäryhmittäisiä koulutustasoeroja vuosina 1998 ja 2004 on tarkasteltu kussakin ikäryhmässä naisten ja miesten koulutustasomittainten erotusten avulla.

Naisten ja miesten välisessä ikäryhmittäisissä koulutustasoissa on tapahtunut huomattavaa muutosta vuosien 1998 ja 2004 välillä. Naiset ovat parantaneet asemaansa lähes kaikissa ikäryhmissä. Nuoremmissa ikäryhmissä sukupuolten koulutustasoerot ovat suuret naisten hyväksi. Vuonna 2004 vain yli 50-vuotiaiden ikäryhmissä miesten koulutustaso on vielä naisten koulutustasoa korkeampi.

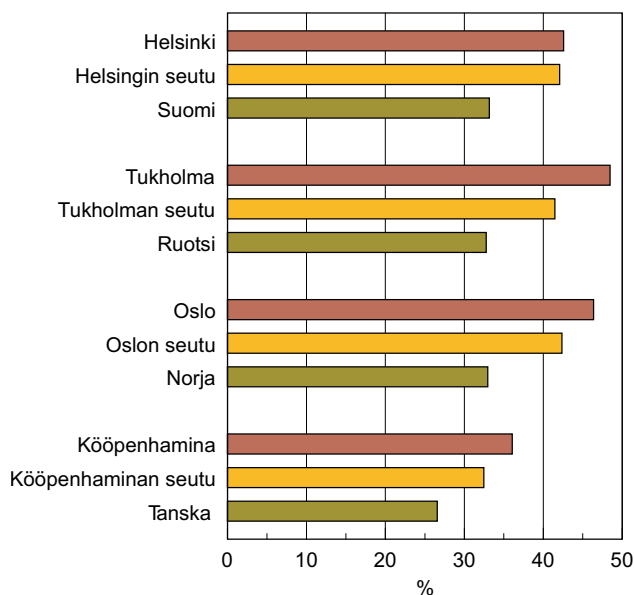
Kuvio 6. Naisten ja miesten koulutustasojen ero ikäryhmittäin 31.12.1998 ja 31.12.2004

POHJOISMAIDEN PÄÄKAUPUNKIEN JA PÄÄKAUPUNKISEUTUJEN KOULUTUSTASO

NORDSTAT-tietokantaan on koottu mm. koulutustasotietoja pohjoismaiden pääkaupungeista ja vertailualueista. Koulutustasoa on mitattu suoritettujen tutkintojen ja kouluvuosien mukaan. Tarkasteltaessa vähintään 13 vuotta koulutusta saaneiden 25-64 vuotiaiden osuutta (käytännössä korkea-aste) nähdään, että pääkaupungeista Tukholmassa ja Oslolla osuudet ovat suurimmat (48,5 % ja 46,4 %), seuraavana Helsinki (42,6 %) ja neljäntenä Kööpenhamina (36,1 %). Huomattavaa on, että Helsingissä ja Helsingin seudulla osuudet ovat melko lähellä toisiaan, kun taas muualla kaupungin ja kaupunkiseudun suhteellisten osuuksien erot ovat suuremmat. Kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla pitkälle koulutettujen osuudet ovat selvästi korkeammat kuin maakohtaiset osuudet.

Kuvio 7. Vähintään 13 vuotta kestäneen koulutuksen suorittaneiden osuus % 25-64-vuotiaista pohjoismaissa 1.1.2004

LIITTEET:

LIITE 1. KOULUTUSASTE

Tilastokeskus otti käyttöönsä uudistetun koulutusluokituksen vuotta 1998 koskevien aineistojen luokittamisessa. Mitä pitemmästä koulutuksesta on kysymys, sitä korkeampi on koulutusaste. Koulutusaste määräytyy ensisijaisesti tutkinnon tavoitetason mukaan. Tavoitetaso pohjautuu mm. virallisiin opetussuunnitelmiin, ohjeellisiin koulutuspituuksiin, pohjakoulutusvaatimuksiin ja jatko-opintokelpoisuuksiin.

Koulutusasteen luokitus:

1-2. Perusasteen koulutus kattaa koko peruskoulun, aikaisemman keskikoulun sekä vanhan kansakoulun suoritukset.

3. Keskiasteen koulutuksiksi luetaan ylioppilastutkinnot, 1-3 –vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot.

Korkea-asteen koulutuksiin kuuluvat:

5. Alin korkea-aste. Tähän luetaan mm. agrologin, hortonomin, artenomien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.

6. Alempi korkeakouluaste. Tähän luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni.

7. Ylempi korkeakouluaste. Tähän luetaan ylemmät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä myös lääkäreiden erikoistumistutkinnot.

8. Tutkijakoulutusaste. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

LIITE 2. VÄESTÖN KOULUTUSTASOMITTAIN (VKTM)

Väestön koulutustasoa mitataan perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräisellä pituudella henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi että monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken. Mittaimen avulla voidaan helposti vertailla eri alueiden välisiä koulutustasoeroja sekä seurata ajassa tapahtuvia muutoksia.

LAATUSELOSTE

Aineisto:

Helsingin kaupungin tietokeskuksen, opetusviraston ja ammattikorkeakoulu Stadian Tilastokeskukselta vuosittain tilaama koulutustietojen tilastopaketti

Tilastokeskuksen tietopalvelu: Sijoittumispalvelu

NORDSTAT-tietokanta

Tilastointiajankohta: Vuosi 2004

Edelliset tiedot: Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 2005:21.

Muut lähteet:

Havén, Heikki: Nuoren työvoiman koulutustaso kohoaa ripeästi. Tieto&Trendit maaliskuu 2006.

Oppien osaajaksi. Koulutus ja työelämään sijoittuminen Helsingissä. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tilastoja 2006:12. Helsinki 2006.

Oppilaitostilastot 2005. Tilastokeskus. Suomen virallinen tilasto. Koulutus 2005:3. Helsinki 2006.

Tilastokeskus: Kaupunki- ja seutuindikaattorit.